

Melburno šaunuolės

Sandra BERNOTAITĖ.

Australijos pietiniame pakraštyje, Melburne, per pastarąjį dešimtmetį lietuvių bendruomenę papildė daug naujų narių. Jie yra būtent to amžiaus, kai sukuriama šeima ir gimsta vaikučiai, tad atsirado poreikis vėl įsteigti lituanistinę mokyklą. Nuo 2014 m. ji ėmė veikti prof. dr. Audros Mockaitis, Irmanto Domarko ir Teresos Rukšėnas dėka. Šiuo metu ji akredituota Viktorijos švietimo departamento, o tai parodo, kad mokymosi kokybė atitinka Australijos Švietimo departamento standartus.

Vieną dieną ir aš pajutau pilietinę pareigą savanoriauti šioje mokykloje. Nusprendžiau, kad vietoje jogos užsiėmimų, kurie man dar ir kainuotų, geriau vesti pamokas vaikams – tai ir kontaktas su lietuviais, ir savotiška dvasinė mankšta. Pati neturiu vaikų, bet juk galiu bent šiek tiek padėti kitiems juos auginti. Labdara bendruomenei suteikia daug naudos tam, kuris ją teikia. Juk darydamas gerus darbus pamiršti, koks esi nelaimingas.

Pirmas mano savanoriavimo sekmadienis buvo spalio mėnesį ir sutapo su diena, kai persukamas laikas – iš žiemos į vasaros. Buvo vėjuota, bet nepaprastai šilta, ankstus rytas traukinių stotyje, oras kvėpėjo žydinčiais vaismedžiais. Ilgasis savaitgalis sutrikdė normalų darželinukų ir mokinių srautą – nemažai tėvų, žinodami prognozę apie gerą orą, išvyko į gamtą, kiti stebėjo australiško futbolo finalą ir šventė drauge su laimėtojais. Bet visgi grupė entuziastų susirinko.

Tą dieną mokykla pirmą kartą pakvietė į pamokas Latvių namuose. Pagrindinis klubo pastatas elegantiškas, senovinis, nudažytas baltai, dideliais langais. Senovė dera su naujovėmis – stiklinėmis durimis, moderniais kavinės baldais. Latvių mokyklos pastatas yra greta (todėl dar reikėjo jo paieškoti), įėjimas atskiras.

Galiniame kiemelyje, už tvoros – judri Elvudo rajoną kertanti gatvė.

Latvių mokykla veikia nuo pokario laikų ir jos veikla, skirtingai negu lietuvių mokyklos, per tą laiką nenutrūko. Koridoriuje ant sienų kabo dvi eilės fotografijų, kuriose šypsosi latvių abiturientai. Žinoma, pirmaisiais dešimtmečiais abiturientų buvo dešimtys, o dabar – vienetai, kasmet ne daugiau penkių. Visgi pavydu latvių organizuotumo ir pasišventimo. Švari, tvarkinga, gyva ir veikianti mokykla.

„Per dvejus metus mačiau mokyklėlės vystymąsi nuo didelės grupės entuziastų iki struktūruotos mokyklos su entuziastingais vaikais.“

Šiomet Baltijos mokykloje savanoriauja keturios mokytojos: Simona Marija Legenytė, Lina Baltrimaitė, Edita Ritmejerytė ir, jau galima sakyti, senbuvė Lina Hansen, sekmadieniais atsivedanti ir dvi savo mokinukes. Lina pasakoja: „Pradėjau savanoriauti nuo pat susipažinimo su mokykla 2016 m. sausį. Per dvejus metus mačiau mokyklėlės vystymąsi nuo didelės grupės entuziastų iki struktūruotos mokyklos su entuziastingais vaikais, pasiryžusiais tėveliais, nuostabiomis mokytojomis ir puikiai pritaikytomis klasėmis. Dirbame mokyklėlėje sunkiai – vaikai mokosi lietuvių kalbos gramatikos, literatūros, istorijos, geografijos (šiek tiek), dainų ir šokių. Visi dalinamės papročiais ir kultūra tiesiog susitikdami, dirbdami ir žaisdami kartu. Labai džiaugiuosi galėdama prisidėti.“

Edita Ritmejerytė

Edita Ritmejerytė į Melburną atvyko prieš aštuonerius metus, čia baigė bakalauro studijas ir šiuo metu studijuoja augalų biochemijos doktorantūroje Melburno universitete. Verta pacituoti, kuo ji užsiima, nes tai nepaprastai įdomu: „Studijuju nuodingus junginius, kuriuos augalai gamina, kad apsisaugotų nuo žolėdžių. Šitie junginiai gaminasi daugelyje lietuviams gerai žinomų augalų, įskaitant migdolus, dobilus. Taip pat jie randami linų, kriaušių, obuolių ir slyvų sėklose. Tenka dirbti su nuostabaus grožio augalais Australijos nacionaliniuose parkuose bei daug laiko praleisti laboratorijoje.“

Ši mergina metus savanoriavo Melburno miesto misijoje: padėdavo mokiniams, kuriems sunkiau sekasi pasiruošti pamokoms ir atsiskaitymams. Prisijungusi prie Baltijos mokyklos savanorių, ji nustebo: „Pasirodo – su vaikais dirbti daug įdomiau nei su suaugusiais (!) – jų vaizduotė ir kūryba nepaliauja manęs stebinti. Man buvo paskirta „Klevų“ klasė, kurioje mokosi lietuviškai laisvai kalbantys vaikai. Pamokų metu ne tik mokomės iš „Pupos“ vadovėlių, kurie yra naudojami ir Lietuvos mokyklose, bet ir semiamės žinių apie pasaulį, Lietuvą, gamtą; klasėje skaitome, rašome, diskutuojame ir žaidžiame. Mokiniai mane šiltai priėmė, tad jau antri metai kiekvieną sekmadienį į mokyklą keliauju kaip į šventę!“

„Lietuvybė man visada išliks viena brangiausių vertybių gyvenant svetur.“

Lina Baltrimaitė į Australiją atvyko užpernai. Ji yra kilusi iš Klaipėdos krašto, baigusi bendrosios praktikos slaugytojos (med. sesutės) profesinį bakalaurą, šiuo metu tęsia studijas Melburno Deakino universitete. „Lietuvybė man visada išliks viena brangiausių vertybių gyvenant svetur. Norėdama ją puoselėti, vos tik atvykusi į Australiją, nedvejodama prisijungiau prie Melburno Lietuvių Bendruomenės veiklos. Džiaugiuosi, kad Baltijos lituanistinė mokykla skatina jaunuosius lietuvaičius neužmiršti savo šaknų, ir esu dėkinga, kad buvau pakviesta savanoriauti joje“, – pasakoja Lina.

Simona Marija Legenytė yra profesionali šokių mokytoja. Ji šoka nuo septynerių, Vilniaus kolegijoje baigė šokio pedagogikos bakalaurą. „Šokiu galima ugdyti vertybes, lavinti vaizduotę, judesį, koordinaciją, kūrybiškumą. Muzika, pratimai ir žaidimai padeda atsipalaiduoti ir natūraliai, laisvai judėti. Liaudies šokis neleidžia pamiršti savo šaknų ir puoselėja tautiškumą, – pasakoja Simona, prisipažindama, kodėl ją patraukė savanorystė: – Patirties, žinių, teigiamos ir stiprios energijos troškimas! Kad ir kur bekeliaučiau, ką bedaryčiau, galiausiai suprantu, kaip noriu mokytojauti. Sužinojusi, kad Melburne gyvuoja Baltijos mokykla, iš karto parašiau laišką Audrai ir taip įsisupau į mokyklos gyvenimą. Džiaugiuosi, kad galiu mokytis būtent lietuvių liaudies šokio. Manau, kad kiekvienas lietuvis negali praleisti progos sušokti „dvigubą“, pasisukti polkos žingsneliu, patrepsėti klumpėmis!“

Baltijos mokykloje anksčiau savanoriavo ir kitos žavingos asmenybės. Iš Škotijos atvykusi Juta Pranulytė, pagal mainų programą studijuodama Melburno universitete interaktyviąją kompoziciją, sekmadieniais su lietuvių mokinukais dalinosi savo muzikiniu talentu. Iš Vilniaus į tą patį Melburno universitetą dvejų metų studijoms atvykusi būsimoji ekonomistė Vitalija Radzevičiūtė, jau spėjusi pagyventi JAV, Pietų Korėjoje, Ispanijoje, visur savanoriavo ir aktyviai įsitraukė į studentišκών organizacijų veiklas. Savo patirtį ir entuziazmą ji taip pat pritaikė Melburne pusmetį prisidėdama prie mokyklos veiklos.

„Manau, labai svarbu, kad jauni žmonės atvažiuotų iš Lietuvos, bendrautų su vaikais, vestų pamokėles tam, kad vaikai matytų, jog lietuvių kalba gyva.“

Nemažai kitų merginų dirbo ne kaip savanorės, jos atliko praktiką pagal Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos programą. Viena iš jų, Rūtenė Vilkaitė, stebėjosi,

kad laikas mokykloje prabėgo labai greitai ir dalinosi savo įspūdžiais: „Manau, labai svarbu, kad jauni žmonės atvažiuotų iš Lietuvos, bendrautų su vaikais, vestų pamokėles tam, kad vaikai matytų, jog lietuvių kalba gyva, o ne vien vadovėliuose, knygose ar senų žmonių vartojama kalba. Galiausiai tarptautinė praktika yra labai naudinga jauniems žmonėms, kurie atvažiuoja iš Lietuvos. Tai ne tik praplečia akiratį, bet ir padeda dar labiau pamilti savo šalį.“

Lina Baltrimaitė, Simona Marija Legenytė ir Lina Hansen

Kita praktikantė – daug talentų turinti Živilė Miežytė – studijavo filologiją Vilniaus universitete. Ji ne tik domisi taikomąja kalbotyra, bet ir piešia, kuria knygas, groja trimitu, žino folkloro dainas ir šokius, moka tradicinių amatų (pinti juostas, drožti šaukštus), priklauso žygeivių klubui. „Ši praktika buvo vienas tų dalykų, dėl kurių apskritai vertėjo studijuoti lietuvių kalbą, – pasakojo ji Bernardinų svetainei. – Mane nustebino mokinių smalsumas. Per pamokas kiekvienas stengėsi pasakoti, atsakinėti į klausimus, rašyti nosines raides. Dar įdomiau, kad net ir tuos, kurie įprastai kalba angliškai, mokyklos aplinka bei susitikimai su bendraamžiais skatina kalbėtis apie Lietuvą. Dauguma tų vaikų, jau būdami aštuonerių, ne kartą yra lankęsi Lietuvoje, apskridę pusę pasaulio, daugelis iš jų auga mišrioje šeimoje, visi

lanko australiškas mokyklas. Taigi jiems pažįstamos kelios kultūros, kalbos. Stebėjau, koks jau dabar platus šių vaikų akiratis.“

„Savanoriavimo kultūra Lietuvoje dar labai silpna, todėl ypač malonu matyti merginas pasirenkant daryti tokį bendruomenei naudingą darbą.“

Mokyklos vadovai nepaprastai džiaugiasi ir didžiuojasi pagalbinkėmis: „Savanorystei pritraukiame tuos, kuriems vaikučių mokymas teikia prasmę. Mokiniai ne tik gauna draugystę su ta pačia kalba kalbančiais žmonėmis, bet susidraugauja tarpusavyje. Jei ta draugystė išliks ilgam — mūsų darbas atliktas. Bendruomenei tai irgi akivaizdi nauda: mokiniai dainuoja ir šoka Lietuvių klubo renginiuose, mūsų choras dalyvauja Australijos lietuvių dienose, šiemet netgi bandysime patekti į Lietuvos šimtmečio dainų šventę. Savanoriavimo kultūra Lietuvoje dar labai silpna, todėl ypač malonu matyti merginas pasirenkant daryti tokį bendruomenei naudingą darbą. Jos atveža mums modernią, jauną Lietuvą. Be to, vaikams labai naudinga girdėti tokią lietuvių kalbą, kokia dabar skamba mūsų šalyje.“

Turbūt nereikia įtikinėti, kad vaikų kalbinius gebėjimus formuoja aplinka: būtent muzika tos kalbos, kuri nuo pat gimimo girdima namuose, bendruomenėje, gatvėje, giliausiai įauga ir tampa svarbiu tapatybės bruožu. Gimtosios kalbos neįmanoma perduoti be pastangų, be valingo nusiteikimo dirbti su vaiku. Bet reikia ir kai ko daugiau: sukurti vaikui draugų, šeimos, bendruomenės ratą, kuriame jis galėtų bendrauti savo gimtąja kalba ir pajustų jos grožį bei prasmę.

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2018 m. kovo mėn. 3/565.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

